

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วย
และการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยใน
โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา

Relationships between Knowledge of Patient's Rights, Health Care Providers and
Patients Relationship, and Right to Treatment Decision of Patients in
Community Hospitals, Songkhla Province

นฤมล บุญเลิศ
Naruimon Boonlirt

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Nursing Science Thesis in Adult Nursing
Prince of Songkla University

๑

เลขหนังสือ	R ๗๒๗.๕๖	๗๔๔	๒๕๕๗ (๒.๑)
Bib Key	๖๕๖ ๖๗๒		
	1.2.๒.๕๕๗		

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วย และการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวนฤมล บุญเลิศ
สาขาวิชา	การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วย และการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา และเพื่อศึกษาถึงความสามารถในการทำนายของความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย และสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยต่อการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคทางอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ ที่เข้ารับการรักษาตัวในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา 8 แห่ง จำนวน 392 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ส่วน ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 แบบสัมภาษณ์สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82 และแบบสัมภาษณ์การใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.71 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติพรรณนา และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลำดับที่ของสเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient) และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุโลจิสติก (logistic regression analysis) เพื่อวิเคราะห์ตัวทำนายการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ระดับสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

และระดับการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

2. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา ($r = .096$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา ($r = .378$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

4. สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจ เป็นตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจดี จะมีการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย มากกว่าผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจไม่ดี เป็น 1.081 เท่า (95 % CI = 1.056 – 1.106)

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจ เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ให้บริการในการให้บริการโดยคำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ป่วยในเชิงช่วยเหลือและไว้วางใจ เพื่อส่งผลให้ผู้รับบริการสามารถใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

Thesis Title Relationships between Knowledge of Patient's Rights, Health Care Providers and Patients Relationship, and Right to Treatment Decision of Patients in Community Hospitals, Songkhla Province

Author Miss Naruimon Boonlirt

Major Program Adult Nursing

Academic Year 2003

Abstract

The purpose of this research was to study the relationships between knowledge of patient's rights, health care providers and patients's relationship, and use of the right to treatment decision of patients in community hospitals, Songkhla Province. Another purpose was to predict use of the right to treatment decision of patients in community hospitals, Songkhla Province. Subjects comprised 392 patients who were admitted in the medical and surgery wards in 8 community hospitals. They were selected using proportionate stratified random sampling and purposive sampling method. The instrument included questionnaires consisting of 4 parts; demographic data, knowledge of patient's rights with reliability = 0.90, health care providers and patients relationship with reliability = 0.82, and patient's use of the right to treatment decision with reliability = 0.71. The instrument was validated by five experts. Descriptive statistics were used to analyze demographic data. The Spearman rank correlation coefficient analysis was used for testing correlation and logistic regression analysis was used to identify predictors of use of the right to treatment decision of patients in community hospitals.

The results revealed that:

1. Patient's knowledge of patient's rights was at a high level, health care providers and patients relationship was at a moderate level and use of the right to treatment decision of patients was at a low level.
2. There was no significant relationship between knowledge of patient's rights and use of the right to treatment decision of patients in community hospitals ($r = .096, p > .05$).

3. There was a statistically significant positive correlation between health care providers and patients relationship and use of the right to treatment decision of patients in community hospitals ($r = .378, p < .01$).

4. Only health care providers and patients relationship was a predictor of uses of the right to treatment decision of patients in community hospitals (odd ratio = 1.081, 95 % CI = 1.056 – 1.106).

The results can be used as information to encourage health care providers to develop good relationship with patients in order to increase patient's uses of the right to treatment decision making. However, other predictors of patient's use of the right to decision making should also be sought.